USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobců: **a) M. V. Y. A., b) Y. A. V. Y., c) nezl. M. Y. J. D.**, žalobce c) zast. zákonnou zástupkyní žalobkyní b), všichni zast. Mgr. Azrou Drozdek, advokátkou, se sídlem Dlouhá 705/16, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 4. 2020, č. j. OAM-179/ZA-ZA11-P06-2019 a č. j. OAM-178/ZA-ZA11-P06-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) a o kasační stížnosti žalobců b) a c) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2023, č. j. 16 Az 28/2020-34,

takto:

I. Kasační stížnosti **se odmítají** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.

Odůvodnění:

[1]Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 4. 2020, č. j. OAM-179/ZA-ZA11-P06-2019, neudělil žalobci a) mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a rozhodnutím ze dne 8. 4. 2020, č. j. OAM-178/ZA-ZA11-P06-2019, neudělil mezinárodní ochranu podle týchž ustanovení zákona o azylu ani žalobcům b) a c).

[2]Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 28. 6. 2023, č. j. 16 Az 28/2020-34, žaloby proti uvedeným rozhodnutím žalovaného zamítl. V odůvodnění rozsudku nejprve shrnul skutkové okolnosti případu a azylového příběhu žalobců. Dále odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu k hodnocení výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu a posouzení azylového příběhu a shrnul podstatu břemene tvrzení a břemene důkazního v azylovém řízení. K politickým aktivitám žalobců a) a b) ve vlasti městský soud konstatoval, že žalobkyně b) byla aktivní méně než žalobce a). Závěr žalovaného, že žalobce a) nespojoval tvrzené potíže v zemi původu se svou politickou aktivitou, byl v rozporu s tvrzeními žalobce a). Konkrétně právě na základě své účasti na demonstracích žalobce a) dovozoval, že byl sledován příslušníky Venezuelské národní zpravodajské služby (dále jen „SEBIN“) a došlo k úmrtí jeho matky, která byla sražena odtahovým vozidlem. Závěr žalovaného, že žalobce a) nebyl schopen souvisle vypovídat o

událostech, jichž byl přímým účastníkem, a jeho tvrzení tak mohla vycházet pouze ze znalosti obecné situace ve Venezuele, městský soud označil za zjednodušující a neodpovídající prezentovanému azylovému příběhu. Žalobce a) totiž uvedl konkrétní skutečnosti týkající se demonstrací a popsal rovněž organizaci a záměry politické strany Vente Venezuela (dále jen „Vente“). Žalovaný tak měl blíže rozvést, které skutečnosti žalobce a) dostatečně nevysvětlil, případně se jej při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu měl dotázat na doplňující podrobnosti. Městský soud dále konstatoval, že byť nebylo rozhodné, jakou konkrétní měrou vykonával žalobce a) ve vlasti politické aktivity, jeho činnost by musela být důvodem pro pronásledování. Intenzita politické angažovanosti tak byla podstatná při posuzování věrohodnosti tvrzené újmy, tj. v posuzovaném případě smrti jeho matky, vyvěrající z politické angažovanosti žalobce a) a při posuzování věrohodnosti jeho výpovědi. Žalovaný pak neuvedl, z jakých informací dovodil, že přívrženci opozice ve Venezuele nemají potíže. Naopak ze zpráv o zemi původu podle městského soudu vyplývaly represe politické opozice.

[3]Městský soud však dále zmínil, že ačkoli žalobce a) údajně z obav po smrti matky v roce 2018 nevycházel z domu a pouze docházel do práce, následně však uvedl, že gradoval své politické aktivity, konkrétně se stal oficiálním členem politické strany Vente, docházel na demonstrace, rozdával letáky, oslovoval kolemjdoucí apod. Tvrzení žalobce a) tak neodpovídala jeho údajným obavám, které měly vyústit v utlumení politických aktivit od poloviny února roku 2018. Politického mítinku se nadto žalobce a) zúčastnil i poté, co obdržel od svého známého informaci o tom, že byl v září roku 2018 zařazen na seznam SEBIN. Městský soud rovněž zdůraznil, že vznik oficiálního členství žalobce a) v politické straně Vente na podzim roku 2018 neodpovídal ani tvrzenému záměru vycestovat ze země. Tvrzení žalobce a) pak neodpovídala ani výpovědi žalobkyně b), podle níž od února roku 2018 [po úmrtí matky žalobce a)] rodina omezila vycházení z domu (až na docházení do zaměstnání a modlitebny) a žalobce c) přestal z uvedených důvodů chodit do školky. Ačkoli popsané rozpory podle městského soudu samy o sobě nevedly k přijetí závěru o nevěrohodnosti žalobců, dosáhly intenzity, která ve spojení s dalšími rozpory vedla k závěru o nevěrohodnosti popsaných tvrzení žalobců.

[4]Závěry žalovaného, jimiž označil obavy žalobců z pronásledování SEBIN za spekulativní, podle městského soudu nebyly přesvědčivě zdůvodněny. Nadto bylo z výpovědi žalobců zřejmé, že se příslušníci Národní gardy na žalobce ptali. Ani vydání cestovního dokladu nebylo možné bez dalšího považovat za důkaz nezájmu venezuelského režimu o žalobce, jelikož nebyl vyloučen zájem státní moci na jejich vycestování. Žalovaný tak měl tvrzení žalobců poměřovat mírou tvrzené újmy, a to včetně absence „osobní konfrontace“ mezi žalobci a osobami je sledujícími. Městský soud však zdůraznil, že prosté sledování žadatelů o mezinárodní ochranu, aniž by bylo spojeno se šikanou omezující běžný způsob života, nelze považovat za vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Kromě sledování tak žalobci zmínili pouze vykradení jejich automobilu a úmrtí matky žalobce a), sledování žalobců tak městský soud vnímal jen jako kulisy azylového příběhu.

[5]K událostem, které měly gradovat azylový příběh žalobců, tj. vykradení automobilu a úmrtí matky žalobce a), městský soud sestavil časovou osu skutečností tvrzených žalobci od počátku jejich potíží v roce 2017 až po vycestování ze země v únoru roku 2019. Nejprve konstatoval, že se tvrzení žalobců shodují v časovém vymezení a dataci jednotlivých rozhodných skutečností. Prvním zásadním rozporem však bylo, zda a kdy žalobci ohlásili

na policii vykradení jejich automobilu. Žalobce a) totiž uvedl, že se na policii neobrátili, žalobkyně b) však uvedla, že na policii byla, ta však pouze přijela na místo a pořídila záznam. Jako vysvětlení žalobkyně b) uvedla, že byla při pohovoru nervózní, proto raději uvedla, že šla na policii společně s žalobcem a). Žalobce a) uvedl, že žalobkyně b) šla zřejmě na policii bez jeho vědomí. Popsaný rozpor městský soud považoval za významný, jelikož se týkal popisu způsobu řešení problémů, které si žalobci měli pamatovat alespoň do té míry, aby uvedli, ohledně čeho byli na policii. Z azylového příběhu bylo dále zřejmé, že popsané potíže v zemi původu žalobci a) a b) řešili společně, a proto bylo nepravděpodobné, aby žalobkyně b) alespoň nesdělila žalobci a), že na policii byla. Popsaný rozpor tak narušoval žalobci tvrzenou kulminaci represe státní moci vůči jejich rodině. V souběhu s dalšími rozpory pak vedl k závěru o celkové nevěrohodnosti žalobců.

[6]Druhý podstatný rozpor podle městského soudu spočíval v odporujících si tvrzeních žalobců a) a b), zdali záznam o dopravní nehodě, při níž zemřela matka žalobce a), viděla rovněž žalobkyně b) či nikoli. Vzhledem k závažnosti celé situace tak městský soud označil za nepravděpodobné, že by si žalobci, resp. zejména žalobkyně b) nepamatovali, kdo záznam o dopravní nehodě viděl. Městský soud dále konstatoval, že ačkoli ve Venezuele dochází k represím politické opozice, popsaný útok na matku žalobce a) se vymykal míře zmíněných represí popsaných ve shromážděných zprávách o zemi původu. Nic nenasvědčovalo tomu, že by venezuelský státní režim zastrašoval běžné členy či sympatizanty opozice fyzickou likvidací jejich příbuzných. Ačkoli tak městský soud samotný incident nepopřel, vyloučil, že by k úmrtí matky žalobce a) došlo ve snaze státních orgánů o zastrašení žalobců.

[7]Dále městský soud konstatoval, že by byla očekávatelná urychlenější reakce žalobců na úmrtí matky žalobce a) jejich okamžitým odjezdem z vlasti. Přesto zdůraznil, že opuštění vlasti je zásadním rozhodnutím, navíc mělo-li vycestovat rovněž nezletilé dítě. Okolnosti rozhodnutí žalobců opustit Venezuelu i způsob vycestování tak byly v posuzovaném případě přiměřené. Žalobcům nebylo možné ani klást k tíži výběr cílové země. Neakcentoval však nelogické rozhodnutí žalobce a) podat výpověď ze zaměstnání již v říjnu roku 2018, pokud ke konečnému rozhodnutí opustit vlast došlo až v prosinci téhož roku, kdy žalobci shromáždili dostatek finančních prostředků [rovněž za pomoci sestry žalobkyně b)] k vycestování. Do té doby však žalobci podle vlastních tvrzení dostatek financí neměli.

[8]Městský soud tak uzavřel, že výpovědi žalobců byly nevěrohodné, a proto jim žalovaný správně neudělil azyl. Vzhledem k tomu, že městský soud shledal nevěrohodnost pronásledování žalobců pro jejich politické aktivity ve Venezuele, měl tento závěr podstatný vliv rovněž na úvahu o existenci odůvodněných obav z pronásledování pro zastávání politických názorů. Žalovaný podle městského soudu řádně vyhodnotil rovněž otázku vážné krize panující ve Venezuele. Správně konstatoval, že sami žalobci neuvedli žádné skutečnosti, podle nichž by byli zmíněnou krizí přímo dotčeni, případně že by měli ekonomické potíže. Žalobci totiž měli příjem, zajištěné bydlení a vlastnili automobil. Žalobkyně b) ani konkrétně neuvedla skutečnosti, z nichž by byly zřejmé její specifické omezení či potřeby. Žalovaný zohlednil zdravotní stav žalobkyně b), přičemž ta nijak nepoukazovala na nedostupnost léčby a užívaného léku na gastritidu ve Venezuele.

[9]Městský soud se dále zabýval neudělením doplňkové ochrany žalobcům. Konstatoval, že ve Venezuele neprobíhal ozbrojený konflikt a ani obecně neutěšená humanitární situace v zemi sama o sobě nemohla být důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Pokud žalobci nebyli dosud cílem jakýchkoli represivních opatření ze strany státní moci, nelze z pouhého členství v opoziční politické straně dovodit, že by jim hrozilo nebezpečí vážné újmy. Městský soud poukázal rovněž na pochybnosti ohledně jednotlivých tvrzení žalobců a na pochybné tvrzení žalobce a), že na členství v politické straně Vente čekal od roku 2016. Lze si totiž jen těžko představit, že by opoziční politická strana v nedemokratické zemi kladla překážky pro vstup případným novým členům. Ani doporučení Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky nevracet venezuelské státní příslušníky zpět do země automaticky neznamenalo povinnost udělit všem občanům Venezuely mezinárodní ochranu. Neudělením mezinárodní ochrany žalobci c) nedošlo k porušení čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně práv dítěte, jelikož uvedený předpis negarantoval nezletilému dítěti právo na lepší život, nýbrž právo na to žít v zemi, kde mu nehrozí újma na životě, zdraví či osobní svobodě. Vzhledem k nevěrohodnosti azylového příběhu žalobců tak městský soud neshledal okolnosti, které by bránily řádnému rozvoji žalobce c) v zemi původu.

[10] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) napadli rozsudek městského soudu včasnými blanketními kasačními stížnostmi. V jejich doplněních, která Nejvyšší správní soud obdržel v zákonné měsíční lhůtě, nejprve shodně namítli, že městský soud nezrušil rozhodnutí žalovaného, přestože potvrdil důvodnost některých stěžejních žalobních argumentů a některé závěry žalovaného dokonce korigoval. Sám tak fakticky dotvořil další důvody pro zamítnutí žádosti stěžovatelů o mezinárodní ochranu, čímž suploval roli žalovaného. Městský soud tak nesplnil svou přezkumnou funkci, naopak překročil meze správního soudnictví. Pro přiznání statusu uprchlíka je podstatná již samotná existence hrozby pronásledování, která může za určitých podmínek dopadat na kohokoli v zemi původu, kdo je politicky angažovaný. Aprobováním závěrů žalovaného městský soud zatížil svůj rozsudek vadami nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti, čímž došlo k zásadnímu pochybení s dopady do hmotněprávního postavení stěžovatelů, jejichž kasační stížnosti tak jsou přijatelné.

[11] Stěžovatelé dále shrnuli politické zřízení Venezuely s ohledem na konkrétní politické aktivity stěžovatelů a) a b). Namítli, že politické aktivity jsou významnou skutečností z hlediska přiznání statusu uprchlíka. Žalovaný však ve svých rozhodnutích vycházel ze závěru o nedostatečné politické aktivitě stěžovatelů, k čemuž se vyjádřil rovněž městský soud v odst. 33 odůvodnění napadeného rozsudku. Stěžovatelé odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57, a konstatovali, že přiznat status uprchlíka lze prakticky komukoli, jehož politickou činnost mohou státní orgány v zemi původu považovat za protistátní, a může tak dojít k naplnění kritérií pronásledování. Žalovaný proto měl vyhodnotit důvody pronásledování stěžovatelů a jeho hrozbu do budoucna. Stěžovatelé doplnili, že podmínkou pro udělení některého ze statusů mezinárodní ochrany tedy není ani skutečnost, že již byli v minulosti konkrétně pronásledováni, což vyplývá rovněž z judikatury Nejvyššího správního soudu. Popsané riziko přitom hrozí i v případě nyní posuzovaného případu. V této souvislosti stěžovatelé poukázali na represe politické opozice ve Venezuele, a to včetně pronásledování, svévolného zatýkání a jiného omezování na osobní svobodě prostřednictvím politicky motivovaných trestních procesů. Ojedinělým jevem není ani užití brutálního násilí, mučení a jiného nelidského a ponižujícího zacházení vůči jednotlivcům, tj. sympatizantům

opozičních politických stran. V této souvislosti stěžovatelé odkázali na zprávu organizace Human Rights Watch a konstatovali, že závěr žalovaného, podle něhož příslušníci politické strany Vente nejsou ve Venezuele pronásledováni, neodpovídá skutečnosti ani informacím o zemi původu. Na uvedeném ničeho nemění ani oficiální registrace strany. Závěry žalovaného tak neodpovídají údajům ve správních spisech. Stěžovatelé dále popsali systém uplatňování státní moci ve Venezuele i neutěšenou ekonomickou a hospodářskou situaci v zemi původu. Stěžovatelé pak prostřednictvím politických opozičních aktivit vyjadřovali oprávněný nesouhlas s popsaným stavem země.

[12] Dále stěžovatelé zdůraznili, že pokud je jejich azylový příběh shrnut do dvou odstavců, je zřejmé, že v této zestručněné podobě nemusí některé jejich pohnutky a rozhodnutí být zcela zjevné. Již podle zpráv o zemi původu však ve Venezuele hrozí každému členovi politické strany Vente pronásledování. Z napadeného rozsudku není vůbec zřejmé, proč městský soud zohledňoval intenzitu politických aktivit stěžovatele a) při posuzování újmy vzniklé stěžovatelům a jednotlivých aktů pronásledování. Pronásledování stěžovatelů již v minulosti je pak závazným dokladem prokazujícím akutnost hrozby pronásledování i do budoucna. Podmínky pro udělení mezinárodní ochrany se tak podle stěžovatelů soustředí na hrozbu újmy v budoucnu. Městský soud však své závěry založil výlučně na posouzení újmy vzniklé stěžovatelům v minulosti a na jejich již proběhlém pronásledování. Nezabýval se ani možností stěžovatelů uplatňovat svobodně v budoucnu ve Venezuele vlastní politické názory a neopatřil si žádné aktuální zprávy o zemi původu, čímž nenaplnil požadavky úplného soudního přezkumu podle čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“).

[13] Podle stěžovatelů rovněž městský soud bez dalšího přejal nedůvěru žalovaného k jeho azylovým tvrzením. Žalovaný je konkrétně označil za *„pouhou spekulaci“* či *„zjevnou lež“*. Stěžovatelé přitom v souladu s požadavky břemene tvrzení uvedli všechny rozhodné skutečnosti ve svých věrohodných výpovědích, a bylo tak na žalovaném, aby prokázal nepravdivost jejich tvrzení. V této souvislosti stěžovatelé odkázali na judikaturu Nejvyššího správního soudu k dokazování v azylovém řízení. Městský soud se následně ztotožnil s řadou žalobních bodů stěžovatelů. Přesto v roli žalovaného dále rozebral údajné rozpory ve výpovědích stěžovatelů a uvedl je do vyčerpávajícího seznamu. Žalovaným a městským soudem identifikované rozpory však nemají zásadní charakter. Městský soud nezohlednil ani jiné důvody, které mohly zmíněné rozpory ve výpovědích stěžovatelů a) a b) vyvolat, konkrétně například časový odstup, zapomínání či snahy uvést všechny skutečnosti co nejkonkrétněji. Zohlednit měl i stres rodiny stěžovatelů z vycestování s nezletilým dítětem.

[14] Proto stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasačním stížnostem uvedl, že se podrobně zabýval stěžovateli popsanou politickou situací ve Venezuele, přičemž logicky vysvětlil, proč neshledal obavy stěžovatele a) z jeho pronásledování státními orgány za odůvodněné. Odkázal na zásadní rozpory v jeho výpovědi ohledně okolností poškození automobilu.

Zdůraznil, že stěžovatel a) byl členem povolené a oficiálně registrované politické strany Vente, přičemž nedoložil, že by její členové měli mít ve Venezuele potíže se státní mocí. Pokud museli stěžovatelé dlouho šetřit finanční prostředky na vycestování, mohli k usídlení zvolit sousední Kolumbii či jinou latinskoamerickou zemi. Nadto stěžovatelé opustili zemi původu bez jakýchkoli problémů, což svědčí o nezájmu státních orgánů o jejich rodinu. Do České republiky vycestovali pouze motivováni touhou žít s příbuznými a špatnou ekonomickou situací v zemi původu. Obtížná sociální a ekonomická situace ve Venezuele se však netýkala pouze stěžovatelů, nýbrž většiny obyvatel země a Latinské Ameriky. Institut azylu je ale výjimečným. Nadto tvrzení stěžovatelů o jejich pronásledování ze strany SEBIN bylo pouhou nedoloženou spekulací. Jejich příslušníky totiž nebyli stěžovatelé nikdy kontaktováni, obviněni či zatčeni. Pokud se obrátili s žádostí o pomoc na venezuelskou policii, je ze skutkových okolností případu zřejmé, že se již nezajímali o výsledky šetření. Ve vztahu ke zdravotním obtížím stěžovatelky b) žalovaný uvedl, že není účelem institutu mezinárodní ochrany si na území České republiky zdarma léčit vlastní obtíže. Závěrem žalovaný poukázal na závěry městského soudu, jimiž se ztotožnil s rozhodnutími žalovaného, a rovněž na soudem aprobovanou celkovou nevěrohodnost tvrzení stěžovatelů. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

[16] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatelé uvedli, že žalovaný i nadále nehodlá uznat své chybné právní posouzení, které ostatně korigoval rovněž městský soud. Závěry žalovaného tak jsou spekulativní a účelové. Pro udělení mezinárodní ochrany je podstatná hrozba pronásledování stěžovatelů v budoucnu, nikoli míra zastávání a uplatňování politických práv. Žalovaný podle stěžovatelů dále opětovně nesprávně uvedl, že příslušníci oficiálně zaregistrované politické strany Vente nemohou být ve Venezuele pronásledováni.

[17] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasačních stížností a shledal, že byly podány včas, jde o rozhodnutí, proti nimž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnosti svým významem podstatně přesahují vlastní zájmy stěžovatelů, jinak by je odmítl jako nepřijatelné (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.). Vymezením neurčitého právního pojmu „podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu ustanovení § 104a s. ř. s., ve znění účinném do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. byl s účinností od 1. 4. 2021 rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-27).

[19] Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení ve věci sp. zn. 1 Azs 13/2006. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které

dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[20] Podle stěžovatelů se městský soud tím, že aproboval nesprávné závěry žalovaného, dopustil zásadního právního pochybení, které mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. V posuzované věci však Nejvyšší správní soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatelů neshledal. Jak totiž rozvede níže, městský soud se žádného zásadního pochybení, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů, v napadeném rozsudku nedopustil.

[21] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nepřekročil meze správního soudnictví ani v roli žalovaného v rozporu se svou přezkumnou funkcí nedotvářel další důvody pro neudělení mezinárodní ochrany stěžovatelům. Sami ostatně v kasačních stížnostech odkázali na čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, podle níž je povinností členských států Evropské unie zajistit úplný a *ex nunc* přezkum skutkových i právních důvodů pro neudělení mezinárodní ochrany. Není proto vadou, pokud městský soud korigoval některé závěry žalovaného ve vztahu k posouzení věrohodnosti výpovědí stěžovatelů a) a b) a na základě vlastních přesvědčivě odůvodněných úvah následně dospěl k témuž závěru. Z odůvodnění napadeného rozsudku je nadto zřejmé, že městský soud sám neodkázal na žádné v napadených rozhodnutích žalovaného neuvedené důvody pro neudělení mezinárodní ochrany, nýbrž s ohledem na podstatné rozpory ve výpovědích stěžovatelů a) a b) jejich tvrzení shledal obdobně jako žalovaný (byť s určitými korekcemi) nevěrohodnými.

[22] Stěžovatelé mají dále za to, že městský soud dostatečně nezohlednil otázku jejich odůvodněných obav z pronásledování v budoucnu pro případ jejich návratu do vlasti, přičemž nevycházel ze skutečnosti, že všichni příslušníci politické opozice jsou podle zpráv o situaci ve Venezuele pronásledováni orgány státní moci. Žalovaný pak nesprávně poukázal na míru uplatňování politických práv stěžovateli ve Venezuele, ačkoli podle judikatury Nejvyššího správního soudu může být za určitých okolností postihován kdokoli, jehož politické názory státní moc vnímá jako protistátní. Podle stěžovatelů dále pro udělení mezinárodní ochrany není podstatné, zdali měli potíže se státními složkami už v minulosti, nýbrž zdali mají odůvodněné obavy z pronásledování v budoucnu. Ve Venezuele jsou běžně pronásledováni příslušníci politické opozice, přičemž není vyloučeno ani brutální násilí, a to bez ohledu na to, že politická strana Vente je v zemi povolena a oficiálně registrována. Městský soud si však neopatřil aktuální zprávy o situaci v zemi původu, čímž porušil své povinnosti stanovené v čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice.

[23] K otázce hodnocení věrohodnosti výpovědi žadatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, dospěl k závěru, že *„řízení o mezinárodní ochraně je řízením specifickým tím, že je v něm často nutno rozhodovat za situace důkazní nouze (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007 - 64; ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89; a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63, vše dostupné na www.nssoud.cz), že jde o prospektivní rozhodování (tj. posuzuje se riziko pronásledování či vážné újmy v budoucnu), a tím, že nesprávné rozhodnutí má pro stěžovatele obzvláště závažné důsledky. Těmto specifikům řízení o mezinárodní ochraně odpovídá i standard a rozložení důkazního břemene, jež jsou vychýleny ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. (...) Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. V mnoha případech však musí žalovaný rozhodovat za důkazní nouze, tj. tehdy, když není ani žadatel, ani žalovaný schopen doložit, či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem. V takových případech zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele.“*

[24] V rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, Nejvyšší správní soud dále uvedl, že *„není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“*. Pokud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83). V rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63, Nejvyšší správní soud dodal, že *„zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazujících věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.“*

[25] Nejvyšší správní soud již citovaným rozsudkem ve věci sp. zn. 5 Azs 66/2008 stanovil také standard důkazního břemene, a to test přiměřené pravděpodobnosti pro zkoumání odůvodněnosti strachu z pronásledování a test reálného nebezpečí pro zkoumání důvodnosti obav z vážné újmy: *„Ani maximální úsilí žadatele a žalovaného však nemusí být vždy úspěšné a řadu tvrzení žadatele nebude možné nijak doložit ani vyvrátit. Pro taková tvrzení se obecně aplikuje důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti“. Pokud je, byť jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, žalovaný nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu.“*

[26] Důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti“ se tedy nutně aplikuje i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení žadatele o azyl, která jsou posléze podkladem celkové úvahy správního orgánu, přičemž platí, že pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti, může správní orgán bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení.

[27] Otázka věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je tak neuralgickým bodem celého procesu rozhodování o udělení mezinárodní ochrany, neboť zcela zásadním způsobem ovlivňuje další postup ve věci, jakož i její konečný výsledek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 16/2010-229).

[28] V rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105, Nejvyšší správní soud dále uvedl, že pokud žadatel svoji povinnost tvrzení nesplní, a to buď tak, že vůbec netvrdí žádné skutečnosti, nebo že na podkladě jeho neurčitých nebo rozporuplných skutečností nelze zjistit, jaké jsou skutečné důvody jeho odchodu ze země původu, resp. důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže žalovaný v takovém případě shledat existenci podmínek pro udělení azylu. V této souvislosti dále zdůraznil, že *„jsou-li tvrzení rozporná, nelze učinit jednoznačný závěr o tom, která z rozporných tvrzení by měl správní orgán ve vztahu k jednotlivým podmínkám pro udělení azylu považovat za důvody, ve kterých žadatel spatřuje podmínky pro udělení azylu. Nevěrohodnost tvrzení na podkladě uvádění rozporuplných tvrzení znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele podmínky pro udělení azylu.“* Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40, dále platí, že *„pokud nastanou nesrovnalosti ve výpovědi, je podstatné, zda tyto nesrovnalosti mají vliv na nevěrohodnost výpovědi jako celku, anebo jeho jednotlivých (avšak podstatných) částí, anebo se týkají podrobností a pro azylový příběh méně podstatných informací.“*

[29] K obdobným závěrům dospěl rovněž městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku. S ohledem na výše citovanou judikaturu je přitom zřejmé, že se podrobně zabýval každým jednotlivým tvrzením stěžovatelů relevantním pro rozhodnutí o mezinárodní ochraně. Přesvědčivě totiž identifikoval jednotlivé rozpory v azylově relevantních tvrzeních stěžovatelů a) a b). Konkrétně poukázal na zásadní skutečnost, že stěžovatelé nejprve uvedli, že od února roku 2018 z důvodu obav z jejich pronásledování podstatným způsobem omezili svůj veřejný život, tj. stěžovatel a) docházel pouze do zaměstnání a rodina docházela do modlitebny, stěžovatelka b) přestala stěžovatele c) dávat do školky. Následně však stěžovatel a) tvrdil, že se v roce 2018 zúčastnil několika velkých politických mítinků, a to rovněž s účastí předsedkyně politické strany Vente, s níž se i vyfotografoval, dále roznášel letáky, hovořil se sousedy apod. Uvedené podle městského soudu mělo dále souvislost s okolnostmi konečného rozhodnutí stěžovatelů vycestovat ze země. Stěžovatelé totiž podle vlastních tvrzení chtěli z Venezuely odjet již od zmiňovaného února roku 2018, stěžovatel a) však údajně vykonával i nadále svou politickou činnost, přičemž na podzim roku 2018 se stal oficiálním zapsaným členem politické strany Vente, přestože stěžovatelé měli být pronásledováni ze strany SEBIN a obávat se o svůj život. Městský soud zdůraznil rovněž skutečnost, že stěžovatelé nejprve tvrdili, že museli na vycestování ze země našetřit dostatek finančních prostředků, přesto stěžovatel a) v říjnu roku 2018 dal výpověď ze zaměstnání a rodina žila z úspor. Městský soud identifikoval rovněž další rozpor v tvrzeních stěžovatelů a) a b), kteří se neshodli ve způsobu řešení

incidentu, kdy jim byl vykraden automobil. Stěžovatelka b) totiž uvedla, že byla událost nahlásit na policii, která přijela na místo a pořídila záznam, stěžovatel a) však tvrdil, že na policii vykradení automobilu nahlásit vůbec nebyli, jelikož by jim nepomohla. Podle městského soudu pak dílčí rozpor spočíval rovněž v okolnostech tvrzeného sražení matky stěžovatele a) odtahovým vozidlem. Stěžovatelka b) totiž nejprve popsala, co konkrétně viděla na záznamu z kamer nedalekého obchodu, následně však popřela, že by jakýkoli záznam viděla. Rovněž stěžovatel a) tvrdil, že stěžovatelka b) záznam viděla, následně však svou výpověď popřel.

[30] Na základě uvedeného městský soud přesvědčivě vyvrátil věrohodnost tvrzených obav z pronásledování stěžovatelů ze strany SEBIN s ohledem na jejich politické aktivity ve Venezuele. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že městský soud dostál všem výše citovaným pravidlům hodnocení věrohodnosti výpovědi stěžovatelů, přičemž své závěry podrobně odůvodnil. Zároveň z okolností posuzovaného případu nevyplynulo, že by byla jednotlivá tvrzení ovlivněna časovým odstupem či jinými podstatnými okolnostmi. Stres z vycestování s nezletilým stěžovatelem c) ostatně stěžovatelka b) zmínila pouze ve vztahu k jednomu z identifikovaných rozporů. V této souvislosti nelze pominout, že městský soud korigoval některé závěry žalovaného, kterými označil podstatnou část tvrzených potíží stěžovatelů v zemi původu za pouhou spekulaci neodpovídající shromážděným zprávám o zemi původu. Konkrétně zohlednil i skutečnost, že ve Venezuele dochází k pronásledování příslušníků politické opozice, mezi něž patří rovněž členové politické strany Vente. V tomto ohledu však správně vyhodnotil nebezpečí pronásledování či vážné újmy, které mohlo hrozit konkrétně stěžovatelům, a to na základě jejich azylově relevantních tvrzení.

[31] Městský soud současně neposuzoval ani konkrétní míru uplatňování politických práv stěžovateli a) a b). Naopak žalovanému vytkl, že tato okolnost není rozhodující pro posouzení otázky důvodnosti obav žadatelů o mezinárodní ochranu z pronásledování pro uplatňování politických práv.

[32] Již v rozsudku ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„intenzita či rozsah výkonu politických práv ani společenský dopad nepředstavují kritéria pro rozlišení toho, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv (viz rozsudek NSS sp. zn. 5 Azs 20/2014). Pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) ani pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu proto není podstatné, že stěžovatel byl ‚pouze' sympatizantem politické strany a nevykonával ve prospěch strany žádnou činnost a například v její prospěch na veřejnosti aktivněji nevystupoval. Rozhodující je pouze to, zda stěžovatelova činnost vyvolala pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování z tohoto důvodu v zemi původu, s přihlédnutím k charakteristikám této země (viz rozsudek NSS sp. zn. 2 Azs 45/2008).“* Intenzita a rozsah aktivit tak hraje roli až při posuzování příčinné souvislosti mezi uplatňováním politických práv, resp. projevováním politického názoru, a existencí pronásledování, resp. v posuzovaném případě posouzením věrohodnosti tvrzení stěžovatelů o jejich pronásledování pro uplatňování politických práv. Městský soud však nepochybil, pokud konkrétní tvrzení stěžovatelů týkající se uplatňování politických práv posoudil s ohledem na věrohodnost jejich výpovědi ohledně tvrzeného pronásledování.

[33] K podstatě prospektivního rozhodování o žádostech o mezinárodní ochranu Nejvyšší správní soud uvádí, že minulé pronásledování je pouze indicií pro odůvodněné obavy z pronásledování do budoucna, avšak nikoli nutnou podmínkou. Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, konstatoval, že *„posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je úzce spjato s dalšími kritérii, jelikož, jak Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, posouzení podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je postaveno na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu, jedná se tedy, obdobně jako u posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany, o prospektivní rozhodování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007-60, či ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008-83). Samotný § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a s odůvodněností strachu z pronásledování jako prvkem objektivním, nestanoví však podmínku faktického pronásledování v minulosti, ačkoliv předchozí pronásledování žadatele je závažným ukazatelem odůvodněnosti strachu žadatele z pronásledování (viz čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice). Z tohoto důvodu nelze vyloučit, že žadatel bude mít odůvodněný strach z pronásledování i v případech, kdy k němu v minulosti nedocházelo (obdobné závěry vyplývají z čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice i pro skutečné nebezpečí vážné újmy jakožto nezbytné podmínky pro udělení doplňkové ochrany). (...) V rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je tedy zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112).“*

[34] Otázkou odůvodněnosti obav stěžovatelů z pronásledování v budoucnu pro případ jejich návratu do vlasti se městský soud řádně zabýval zejména v odst. 62 až 64 odůvodnění napadeného rozsudku. Předně konstatoval, že nevěrohodnost tvrzeného pronásledování stěžovatelů pro jejich politické aktivity ve Venezuele měla podstatný vliv rovněž na posouzení odůvodněnosti obav z pronásledování stěžovatelů v budoucnu. Z uvedeného je zřejmé, že rovněž uvedenou otázkou se městský soud řádně zabýval, přičemž Nejvyšší správní soud neshledal v jeho posouzení zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

[35] V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že městský soud v odkazované závěrečné pasáži odůvodnění napadeného rozsudku zhodnotil rovněž aktuální sociální, ekonomickou a hospodářskou situaci ve Venezuele s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti posuzovaného případu, resp. jednotlivá tvrzení stěžovatelů o probíhající krizi v zemi původu. Pokud jde o otázku, zdali si měl městský soud opatřit aktuální zprávy o zemi původu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelé nepoukázali na žádné nové konkrétní skutečnosti, které by měly vliv na důvodnost jejich žádostí o mezinárodní ochranu a které by měl městský soud na základě čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice zohlednit.

[36] S ohledem na shora uvedené skutečnosti lze konstatovat, že městský soud věc posoudil zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Napadený rozsudek byl založen na dostatečně zjištěném skutkovém stavu věci a byl zároveň přesvědčivě

odůvodněn. Nejvyšší správní soud proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnosti odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahují vlastní zájmy stěžovatelů.

[37] O náhradě nákladů řízení o kasačních stížnostech rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4.). Stěžovatelé v tomto řízení úspěch neměli, a proto nemají právo na náhradu jejich nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému v řízení o kasačních stížnostech nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu